Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет морського права
Кафедра морського та господарського права

Код РНПД _____

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з НПР
_____ Слободян С. О.
«____» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РИМСЬКЕ ПРАВО

PROGRAM OF DISCIPLINE
ROMAN LAW

рівень вищої освіти _____ Бакалавр _____
(перший (бакалаврський) / другий (магістерський))

тип дисципліни _____ Вибіркова _____
обов'язкова / вибіркова

мова викладання _____ Українська _____
українська / англійська

Миколаїв – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Римське право»** являється вибірковою дисципліною навчального процесу студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «Бакалавр».
«03» січня 2025 року – 15 с.

Розробник: ДМИТРУК Ірина Миколаївна, доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри морського та господарського права _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни **«Римське право»** узгоджено з гарантом освітньої програми.
Гарант освітньої програми «ПРАВО» – Ломжець Ю.В., доцент, кандидат політичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни **«Римське право»** розглянуто на засіданні кафедри морського та господарського права.
Протокол № 6 від «18» грудня 2024 року.
В.о. завідувача кафедри морського та господарського права – Дубова К.О., доцент, кандидат юридичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни **«Римське право»** розглянуто Навчально-методичною комісією факультету Морського права.
Протокол № 5 від «20» грудня 2024 року.
Голова Науково-методичної комісії факультету морського права – Бараненко Д.В., професор, доктор юридичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни **«Римське право»** погоджено з навчальним відділом НУК імені адмірала Макарова
Голова відділу – Лабарткава А.В. _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «**Римське право**» розглянуто Навчально-методичною радою НУК імені адмірала Макарова.
Протокол № 10 від «23» січня 2024 року.

Голова НМР НУК _____ Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2024 рік

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 6
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 7
3. Передумови для вивчення дисципліни 7
4. Очікувані результати навчання 7
5. Програма навчальної дисципліни 7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування 9
7. Форми поточного та підсумкового контролю 11
8. Критерії оцінювання результатів навчання 14
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліною 14
10. Рекомендовані джерела інформації 15

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна **«Римське право»** є дисципліна вільного вибору студента, яка забезпечує отримання спеціальних компетентностей, визначених освітньою програмою та дисциплінами вільного вибору.

Дисципліна вільного вибору студента забезпечує отримання спеціальних компетентностей, визначених освітньою програмою та дисциплінами вільного вибору.

Предметом дисципліни є формування необхідних основних правових знань у здобувачів вищої освіти щодо впливу римського права на розвиток сучасного права, взаємозв'язку існуючих галузей права з основними інститутами римського права.

Завданням вивчення навчальної дисципліни **«Римське право»** є:

– формування знань та навичок правильного розуміння змісту правових інститутів римського права;
– уміння визначати та розуміти основні галузеві поняття;
– вміння аналізувати інститути римського права;
– уміння застосовувати надбання науки римського права на практиці;
– системи спеціальних знань з курсу.

Навчальна програма дисципліни **«Римське право»** передбачає вивчення студентами: поняття, предмету, методу та принципам римського права, джерела римського права, вчення про позов, виникнення державного суду, поняття та види позовів у Стародавньому Римі, особливі засоби преторського захисту, поняття позовної давності; основний поділ римського населення на рабів та вільних осіб, суб'єкти права; поняття та види речових прав, загальне вчення про зобов'язання, загальні положення про договори, окремі види договірних зобов'язань, позадоговірні зобов'язання, перехід майнових прав та обов'язків у зв'язку із смертю.

Ключові слова: римське право, юрисдикція, позов, особи, речове право, зобов'язальне право.

Abstract

The study discipline "Roman law" is a discipline of the student's free choice, which ensures the acquisition of special competencies determined by the educational program and disciplines of free choice.

The discipline of the student's free choice ensures the acquisition of special competencies determined by the educational program and disciplines of free choice.

The subject of the discipline is the formation of the necessary basic legal knowledge among higher education students regarding the influence of Roman law on the development of modern law, the relationship between existing branches of law and the main institutions of Roman law.

The task of studying the academic discipline "Roman Law" is:

– knowledge and skills of correctly understanding the content of the legal institutions of Roman law;
– the ability to define and understand basic industry concepts;

– the ability to analyze the norms of Roman law;

– the ability to apply the achievements of the science of Roman law in practice;

– a system of special knowledge from the course.

The curriculum of the discipline "Roman Law" provides for the study by students of: the concept, subject, method and principles of Roman law, the sources of Roman law, the doctrine of the claim, the emergence of the state court, the concept and types of claims in Ancient Rome, special means of praetorian protection, the concept of the statute of limitations; the main division of the Roman population into slaves and free persons, subjects of law; concept and types of property rights, general doctrine of obligations, general provisions on contracts, certain types of contractual obligations, non-contractual obligations, transfer of property rights and obligations in connection with death.

Key words: Roman law, jurisdiction, claim, persons, property law, law of obligations.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання / заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Галузь знань
_____
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Вибіркова 6*</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2" rowspan="2">Рік підготовки: 3й</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Електронний адрес РПНД на сайті Університету –

Індивідуальне науково-дослідне завдання _____</td><td rowspan="4">Спеціальність
_____
(код та найменування)

Освітня програма
_____
(найменування)</td><td colspan="2">Семестр: 6й</td></tr>
<tr><td>Лекцій (денна)</td><td>Лекцій (заочна)</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>14–год.</td></tr>
<tr><td>Практичні, семінарські (денна)</td><td>Практичні, семінарські (заочна)</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 150</td><td>30–год.</td><td>14–год.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4;

самостійної роботи студента – 6.</td><td rowspan="5">Освітній рівень: перший(бакалаврський)</td><td>Самостійна робота (денна)</td><td>Самостійна робота (заочна)</td></tr>
<tr><td>90–год.</td><td>122–год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: –</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
Залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
Поточний – комбінований.
Підсумковий – усний.</td></tr>
</table>

2.МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу «*Римське право*» – є формування у здобувачів цілісного, системного розуміння основ римського права; теоретичних знань про становлення та розвиток правової спадщини Стародавнього Риму.

Завдання курсу – ознайомлення з теоретичними засадами римського права; з характеристикою особливостей римського права; розуміння та засвоєння положень римського права.

Матеріали курсу орієнтовані на розвиток правового і аналітичного мислення, формування творчого підходу до практичних юридичних проблем.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вибіркова дисципліна «**Римське право**» дозволяє ґрунтовно зрозуміти та засвоїти ряд правових дисциплін, які вивчають здобувачі вищої освіти відповідно до освітньої програми.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни **«Римське право»** передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

здатність до інтегрального, абстрактного, логічного та критичного мислення, до творчого мислення, до аналізу та синтезу;

застосовувати творчо отримані знання при вивченні сучасного права в порівнні з основами римського права;

проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;

використовувати надбання науки римського права для вирішення практичних завдань та аргументації власної точки зору з приводу прийнятого за конкретним завданням рішення;

доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Змістовий модуль №1. **Загальні положення римського права.**

Тема № 1. Історична роль римського права та його значення для сучасного юриста.

Основна література: [3, с. 10-15; 4, с. 20-32].

Тема № 2. Поняття, предмет і система римського права.

Основна література: [3, с. 20-25; 4, с. 33-37; 5, с. 14-17.].

Тема № 3. Джерела римського права.

Основна література: [1, с. 54-78; 3, с. 30-33; 5, с. 26.]

Тема № 4. Суб'єкти римського права.

Основна література: [3, с. 35-36, 5, с.30.]

Змістовий модуль №2. Особливі галузі та правові інститути римського права.

Тема № 5. Вчення про позов.
Основна література: [1, с. 105-120; 4, с. 50; 11, с. 24]
Тема № 6. Речове право. Право власності.
Основна література: [9, с. 97; 11, с. 280.]
Тема № 7. Зобов'язальне право.
Основна література: [1, с. 128; 3,с. 100.].
Тема № 8. Спадкове право.
Основна література: [1, с. 144-15-; 8, с. 50-51; 9, с. 21.].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					**Заочна форма**				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Модуль 1.										
Змістовий модуль №1. Загальні положення римського права.										
Тема № 1. Історична роль римського права та його значення для сучасного юриста.	**19**	2	2		11	**18**	1	1		16
Тема № 2. Поняття, предмет і система римського права.	**19**	4	4		11	**19**	2	2		15
Тема № 3. Джерела римського права	**19**	4	4		11	**19**	2	2		15
Тема № 4. Суб'єкти римського права.	**18**	4	4		14	**19**	2	2		15
Разом за змістовим модулем 1	**75**	**14**	**14**		**47**	**75**	7	7		**61**
Змістовий модуль №2. Особливі галузі та правові інститути римського права.										
Тема № 5. Вчення про позов.	**19**	4	4		11	**18**	1	1		16
Тема № 6. Речове право. Право власності.	**19**	4	4		11	**19**	2	2		15
Тема № 7. Зобов'язальне право.	**19**	4	4		11	**19**	2	2		15
Тема № 8. Спадкове право.	**18**	4	4		10	**19**	2	2		15
Разом за змістовим модулем 2	**75**	**16**	**16**		**43**	**75**	7	7		**61**
Усього годин	**150**	**30**	**30**		**90**	**150**	**14**	**14**		**122**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема № 1. Історична роль римського права та його значення для сучасного юриста.	2	1
2	Тема № 2. Поняття, предмет і система римського права.	4	2
3	Тема № 3. Джерела римського права.	4	2
4	Тема № 4. Суб'єкти римського права.	4	2
5	Тема № 5. Вчення про позов..	4	1
6	Тема № 6. Речове право. Право власності.	4	2
7	Тема № 7. Зобов'язальне право.	4	2
8	Тема № 8. Спадкове право.	4	2
	Разом	**30**	**14**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **2 години на 1 лекцію;**
- підготовка до практичних занять – **2 години на 1 заняття;**
- підготовка і написання рефератів – **5 годин на 1 роботу;**
- написання МКР – **5 годин на 1 роботу;**
- підготовка до заліку – **15 годин на залік**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій.	**30**	**14**
2	Підготовка до практичних занять.	**30**	**14**
3	Підготовка і написання реферату.	**5**	**–**
4	Виконання МКР.	**10**	**–**
5	Виконання КР	**–**	**79**
6	Підготовка до заліку.	**15**	**15**
	Разом	**90**	**122**

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Методи навчання – способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме:

для всіх видів занять:

●робота з літературою - опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;

●пояснення - словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;

●дискусія - обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

●диспут - цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

●демонстрування - наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;

для лекційних занять:

●лекція - усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістюрозумових образів, доведень і узагальнень;

●бесіда - питально-відповідний метод, завдання якого - спонукатиздобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди : репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), катехізичні (передбачають точне

відтворення формулювань, запам'ятовування відповідей), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);

●ілюстрування - показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символьному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

●відеометод - використання відеоматеріалів для активізації наочно-чуттєвого сприймання; забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості;

для практичних, лабораторних та семінарських занять:

●вправа - планомірне, організоване, повторне виконання дій із метою оволодіння ними або підвищення їх якості;

●практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків; дидактична гра - спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;

●спостереження - тривале цілеспрямоване сприймання об'єктів чи явищ із фіксацією змін, які в них відбуваються, і виявлення на цій основі внутрішніх зв'язків і залежностей, розкриття сутності явищ;

●методи контролю і самоконтролю:

●фронтальне опитування;

●контрольні роботи, твори, диктанти, письмові заліки;

●контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

●пояснювально-ілюстративний метод - повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;

●репродуктивний метод - відтворення здобувачем способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом;

●проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;

●частково-пошуковий - метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;

●дослідницький - творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку."

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів вивчення матеріалу дисципліни є:

•стандартизовані тести;

•аналітичні звіти, реферати, есе;

•презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

•студентські презентації та виступи на наукових заходах;

•інші види індивідуальних та групових завдань.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

В процесі викладання навчальної дисципліни **«Римське право»** передбачено проведення поточного та підсумкового контролів.

Поточний контроль проводиться на семінарському (практичному) занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання модульних контрольних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Підсумковий контроль проводиться шляхом складання студентами в VI-му семестрі заліку з дисципліни **«Римське право»**. При цьому, студент який отримав 60 балів під час поточного контролю, за його бажанням може бути звільнений від заліку і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заліку, де студент може набрати до 40 балів. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. Так, під час поточного контролю студент може набрати до 60 балів шляхом отримання проміжних оцінок. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (відповіді на семінарських заняттях, написання та захист рефератів, виконання МКР). Питома вага заліку в загальній системі оцінок **– 40 балів.**

Право здавати залік надається студенту, якій з урахуванням максимальних балів поточного контролю набирає не менше **60 балів**. Якщо студент набрав меншу кількість балів, то добрати необхідну кількість балів студент може за рахунок виконання індивідуальних завдань та поточного тестування або відпрацювання пропущених занять з відповідних тем курсу.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Критерії оцінювання результатів навчання на семінарських заняттях

Відповіді на семінарах (бали)	Критерії оцінювання
1	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
0,75	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0,25	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
0,1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.

Критерії оцінювання написання та захисту рефератів

Критерії оцінювання	Бали
Оформлення реферату (титульний лист, план, література та ін.).	**1**

Структурованість роботи (наявність чіткого, послідовного, логічного плану структури).	**1**
Чітке визначення **актуальності теми**, що висвітлюються у рефераті.	**1**
Змістовність основного тексту (широта і повнота висвітлення теми реферату в пунктах плану: питання, яке в ньому розглядається, викладене послідовно, логічно; текст повинен бути інформативним, об8єктивно передавати інформацію, відрізнятися повнотою викладу, а також коректно оцінювати матеріал, що міститься в першоджерелі).	**5** Виконання від 90 % - 100% вимог – 5 балів Виконання 70% - 89% вимог - 4 бали Виконання 55% - 69% вимог - 3 бали Виконання 30% - 54% вимог - 2 бали Виконання менше 30% вимог - 1 бал
Бібліографія роботи (список використаної наукової літератури повинен містити мінімум 6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії).	**1**
Наявність емпіричної частини (висновки гуртуються на результатах проведеного дослідження, викладені з чітким формулюванням авторської позиції)	**2** Виконання від 50 % - 100% вимог – 2 бали Виконання менше 50% вимог - 1 бал
Захист реферату (вміння стисло, логічно і повно доповісти про результати дослідження).	**4** Виконання від 80 % - 100% вимог – 4 бали Виконання 65% - 79% вимог - 3 балів Виконання 50% - 64% вимог - 2 балів Виконання 30% - 49% вимог - 1 бал
Усього	**15**

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт (далі – МКР)

В процесі викладання навчальної дисципліни **«Римське право»** передбачено проведення трьох контрольних заходів, на яких студенти пишуть 2 МКР, де кожна оцінюється до 15 балів.

В свою чергу, кожна МКР складатися із: теоретичних понять та теоретичних запитань та/або завдання.

За правильне визначення поняття нараховується 1 бал. В МКР дається 5 визначень і два теоретичних питання чи завдання.

За відповідь на теоретичне питання чи виконання завдання студент може отримати до 5 балів.

Відповідь на теоретичне питання (бали)	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
4	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
3	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Розрахунок балів за написання МКР

Вид завдання	Максимальна кількість балів
Визначення поняття	5х1 балу = 5 балів
Теоретичне питання	5х1 бал = 5 балів
Теоретичне питання	1х5 балів = 5 балів
Всього	**15**

Розподіл балів, які отримують студенти під час МКР:

Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2				Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	30
15				15				

Т1, Т2, Т3, Т4, Т5, Т6, Т7, Т8 – відповідні теми змістовних модулів.

Критерії оцінювання виконання КР

Виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи (далі – КР) оцінюється до 56 балів і являється їх допуском до заліку.

Контрольна робота складається із чотирьох типів індивідуальних завдань:

1. Складання термінологічного словнику з дисципліни «Римське право». Словник повинен містити мінімум 5 основних понять. За правильне визначення поняття нараховується 1 бал, за неправильне – бали не нараховуються. Так, за написання 5-ти правильних понять можна отримати 5 балів.

2. Відповідь на 2 теоретичні питання. Теоретичне питання виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді.За кожну правильну відповідь на теоретичне питання нараховується до 9 балів.

Відповідь на теоретичне питання (бали)	Критерії оцінювання
9	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6-7	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
4-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
2-3	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Так, кожну правильну відповідь на теоретичне питання, в цілому, можна отримати 18 балів.

3. Написання та захист реферату (реферат виконується і здається разом з КР). За написання і захист реферату нараховується до 15 балів. Критерії написання та захисту рефератів наведені вище.

Критерії оцінювання результатів за виконання інших завдань

Вид завдання	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь (відповіді) на семінарських заняттях	15х1 бал = 15 балів	4х1 бал = 4 бали
Написання і захист реферату	1х15 балів = 15 балів	–
Виконання КР	–	1х56 балів = 56 балів
Поточний модульний контроль (виконання МКР)	2х15 балів = 30 балів	–
Всього	**60**	**60**

Критерії оцінювання заліку

Під час складання заліку студенти відповідають на заліковий білет, який вони вибрали власноруч.

Кожен заліковий білет містить три контрольні питання. Відповідь на кожне питання залікового білету оцінюється до 13,3-13,4 балів. Тобто після складання заліку

студент може отримати до 40 балів, які додаються до суми балів, отриманої під час поточний контролю відповідного семестру.

Критерії відповіді на одне питання залікового білету

Відповідь на питання (бали)	Критерії оцінювання
12–13,3-13,4	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
9–11	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6-8	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
3-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок та не обґрунтована
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1-Т4	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**7**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**2**
		Виконання МКР № 1	**15**		
ЗМ 2	Т5-Т8	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**8**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**2**
		Написання і захист реферату	**15**		
		Виконання МКР № 2	**15**	Виконання КР	**56**
Підсумковий контроль		Залік	**40**	Залік	**40**
Сума			**100**		**100**

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «**Римське право**» для здобувачів вищої освіти.
2. Наповненість групи «**Римське право**» в месенджері «Viber», «Telegram» для дистанційного навчання електронним варіантом лекціями та навчальними посібниками з відповідних юридичних дисциплін.
3. Наочні засоби: слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, зал судових засідань (ауд. 303).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

1) Римське право. Підручник. / кол.авт. Харитонов Є.О., Підопригора О.А. Київ: Юрінком Інтер. 2023. 528 с.

2) Римське право: крізь призму традицій і судової практики. Монографія// За заг.ред. проф.І.В. Спасибо-Фатєєвої. Київ: ЕКУС. 2022. 512 с.

3) Римське право (в схемах). Навчальний посібник./ кол.авт.; кер.авт.кол.канд.юр.наук, доц. М.Г.Поліщук. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2018. 108 с.

4) Римське приватне право. Практикум. Навчальний посібник.// кол.авт Р.А. Майданик, Є.О.Рябоконь. Київ: Алерта. 2023. 386 с.

5) Основи римського приватного права. Навчально-методичний посібник./ за заг.ред Є.О. Харитонова. Одеса: Фенікс. 2019. 296 с.

6) Римське право і сучасність. Кодифікація та рекодифікація цивільного законодавства в Україні. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 червня 2021 року. Збірка статей. Видавництво: Фенікс. 2021. 130 с.

7) Римське приватне право. Навчальний посібник для підготовки до іспитів/ Тетарчук І.В. Видавництво:ЦУЛ. К. 2020. 136 с.

8) Основи римського права. Навчально-методичний комплекс дисципліни для студентів спеціальності 081 «ПРАВО»/ Безклубий І.А. Київ-Тернопіль: КНУБА, ФОП Шпак В.Б., 2020. 72 с.

9) Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з курсу «Римське право» / укладач М.В.Колеснікова. – Суми : Сумський державний університет, 2021. 54 с.

10) Римське право в світлі сучасної методології гуманітарного знання: збірник тез Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Хмельницький, 29 травня 2020 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. 2020. 134 с.

11) Основи римського цивільного права: навчальний посібник/ Козуб І.Г., Боднарук М.І. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. 2020. 488 с.

12) Історія держави і права зарубіжних країн та римське право: навчально-методичні матеріали/ Грубінко А.В. Тернопіль: Видавництво ТНПУ імені В.Гнатюка. 2021. 108 с.

13) Римське право: навчально-методична розробка/ Палінчак М.М., Бєлова М.В. Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 2024. 32 с.